

Arrest

nr. 326 887 van 19 mei 2025
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat G. GASPART
Berckmansstraat 89
1060 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Afghaanse nationaliteit te zijn, op 12 juli 2024 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 28 juni 2024.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 22 oktober 2024 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 5 november 2024.

Gelet op het arrest van 9 januari 2025 met nr. 319 645 waarbij de debatten worden heropend en de terechtzitting wordt bepaald op 7 februari 2025.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. MAES TORRES LOREDO.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat G. GASPART.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingen-wet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan worden verworpen. In casu wordt het volgende gesteld:

“1. Verzoeker, die verklaart de Afghaanse nationaliteit te hebben en aan wie internationale bescherming werd verleend in Griekenland, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 28 juni 2024, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

2. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

3. Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat er in Griekenland sprake is van een precaire situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoekende partij haar verzoek te beoordelen, waarbij het aan de verzoekende partij toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

4. Verzoeker slaagt er in casu niet in dit vermoeden te weerleggen. Hij betwist weliswaar in zijn verzoekschrift op algemene wijze de gedane vaststellingen van de commissaris-generaal, doch slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen concreet met betrekking tot zijn persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te volharden in zijn eerder afgelegde verklaringen en deze te herhalen, brengt verzoeker geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van zijn beschermingsverzoek.

5. Volgens de gegevens in het administratief dossier werd verzoeker op 15 juni 2018 de vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland en verkreeg hij er tevens verblijfsdocumenten als statushouder (Eurodac Search Result en Eurodac Marked Hit; verzoekers Griekse verblijfsdocumenten). Er zijn geen ernstige indicaties dat hij thans in Griekenland niet langer deze beschermingsstatus zou hebben. Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen aan waaruit zou blijken dat deze beschermingsstatus niet langer geldig zou zijn of zou zijn ingetrokken of beëindigd. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die wijzen op een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. De Raad merkt op dat de bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet berust bij het CGVS. Eens hieraan is voldaan, zoals in casu, komt het toe aan de betrokken verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Verzoeker brengt geen dergelijk bewijs bij.

6. Verder motiveert de commissaris-generaal op omstandige wijze dat er in verzoekers specifieke en persoonlijke geval niet kan worden geconcludeerd dat hij in Griekenland niet in zijn levensonderhoud zou kunnen voorzien of dat hij zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming aldaar niet zou kunnen laten gelden.

Zo blijkt dat verzoeker er in Griekenland in februari 2020 wel in geslaagd is (legaal) werk te vinden en kon hij beroep doen op het HELIOS project, dat hem bijstond in zijn levensonderhoud en huisvesting (NPO, p. 6-7 en 8-9). De commissaris-generaal bemerkt hierbij tevens op correcte wijze: "Dat project werd opgezet door International Organization of Migration (IOM) ter ondersteuning van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland sinds 1 januari 2018 (zie administratief dossier, blauwe map, Helios). Sinds begin 2022 wordt het HELIOS eveneens gefinancierd door het Griekse ministerie voor Migratie en Asiel, waaruit niet kan worden geconcludeerd dat u zich niet tot de Griekse staat of door de Griekse staat gesteunde projecten kan wenden om in uw basisbehoeften te voorzien."

Gevraagd of er in zijn persoonlijke geval specifieke redenen waren waarom hij er niet in slaagde werk te vinden of in zijn levensonderhoud te voorzien in Griekenland, herhaalt verzoeker slechts in algemene zin dat het onmogelijk was er een job te krijgen (NPO, p. 9-10 en 11). Uit het loutere gegeven dat hij er niet in slaagde werk te vinden ondanks zijn vele pogingen hiertoe, kan niet worden besloten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten, en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht is gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waarbij hij niet in staat was om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe. Zoals hoger is gebleken is verzoeker er overigens wel in geslaagd om, hoewel voor korte duur, in Griekenland werk te vinden als schoonmaker. Verder blijkt ook dat hij een jonge en gezonde man is, die ook wat Engels spreekt en ervaring heeft als lasser hetgeen wijst op enige zelfredzaamheid.

Verzoeker houdt voor dat hij kampt met psychologische problemen zoals stress, luiheid, levensmoeheid, wanhoop en het feit dat hij knarsetandt in zijn slaap, maar legt geen documenten neer die zijn psychologische kwetsbaarheid staven (NPO, p. 3, 7-8). In de bestreden beslissing wordt hierover terdege het volgende uiteengezet: "U stelt dat u met uw mentale problemen wordt geconfronteerd sinds uw terugkeer uit Finland (CGVS, p. 7), maar dat u in Griekenland geen steun hebt gekregen omdat er niemand was om u te helpen (CGVS, p. 7). Met die blote bewering toont u echter geenszins aan dat u in Griekenland geen gepaste psychologische begeleiding zou kunnen krijgen indien nodig. In België hebt u evenmin enige stappen ondernomen om een dokter of psycholoog te bezoeken en die problemen te bespreken (CGVS, p. 8). Zowel u als uw advocaat verwijzen in dat verband naar het feit dat u momenteel geen opvangplaats hebt gekregen, waar u beroep zou kunnen doen op een dokter of psycholoog, en dat u daarvoor evenmin over de geschikte documenten beschikt (CGVS, p. 8 en 12). Hoewel het CGVS betreurt dat u geen opvangplek kreeg toegewezen, dient opgemerkt te worden dat dat feit niet inhoudt dat u geen recht heeft op medische zorgen, noch dat u daarvoor nergens terecht zou kunnen. U hebt immers nog steeds recht op medische en psychologische begeleiding, waarvoor Fedasil tussenkomt, zoals blijkt uit de informatie van de website van Vreemdelingenrecht.be (zie administratief dossier, blauwe map, Vreemdelingenrecht).

U verbleef echter eveneens vanaf 2021 tot uw aankomst in België in Duitsland (CGVS, p. 4-5), waar u ook in een opvangcentrum woonde (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33). U stelt echter dat u nooit een onderzoek hebt laten uitvoeren in verband met uw problemen (CGVS, p. 8) en legt evenmin enige Duitse medische documenten of psychologische attesten neer (zie administratief dossier, groene map). Aangezien in Duitsland verzoekers om internationale bescherming eveneens beroep kunnen doen op het sociale zekerheidssysteem, kan verwacht worden dat u daar de nodige hulp of begeleiding zocht (zie administratief dossier, blauwe map, Handbook Germany; zie administratief dossier, blauwe map, GermanyVisa). Verzoekers om internationale bescherming die minder dan vijftien maanden in Duitsland zijn, hebben toegang tot beperkte medische verzorging, zoals bepaald in de Asylum Seekers Benefits Act (AsylbLG) (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33). Verzoekers om internationale bescherming die langer dan vijftien maanden in Duitsland zijn, zoals u (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33), hebben toegang tot alle medische diensten via de 'HealthCard for Refugees' (zie administratief dossier, blauwe map, GermanyVisa; zie administratief dossier, blauwe map, Handbook Germany). In Berlijn, waar u woonde (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33), worden er ook extra zorgverzekeringsdiensten aangeboden aan vluchtelingen, los van de medische diensten zoals bepaald in de Asylum Seekers Benefits Act (AsylbLG) (zie administratief dossier, blauwe map, GermanyVisa). Hoewel er wordt gesteld dat psychiatrische behandeling moeilijk te verkrijgen is (zie administratief dossier, blauwe map, Handbook Germany), legt u geen documenten neer waaruit blijkt dat u enige moeite hebt ondernomen om die steun te krijgen."

Door in zijn verzoekschrift louter te volharden in zijn psychologische problemen, slaagt verzoeker er niet in hier anders over te doen denken. Evenmin liggen er medische attesten voor.

De Raad besluit samen met de commissaris-generaal dat het feit dat verzoeker geen documenten in dat verband neerlegt, maakt dat de problemen waarvan verzoeker gewag maakt allesbehalve kunnen worden beschouwd als een psychologische kwetsbaarheid die een gespecialiseerde, regelmatige en complexe opvolging, behandeling en toezicht vereist. Evenmin kan uit de door verzoeker verklaarde psychologische problemen worden opgemaakt dat die belangrijke negatieve gevolgen hebben op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie.

7. De Griekse verblijfkaart die verzoeker voorlegt, is vervallen sinds 18 juni 2021 (NPO, p. 5; verzoekers Griekse verblijfsdocumenten). Sindsdien is hij niet meer in Griekenland geweest (NPO, p. 4-5).

De Raad merkt op dat, waar de aangevoerde landeninformatie wijst op een aantal obstakels die statushouders – onder wie zij die terugkeren vanuit een andere lidstaat en niet (meer) in het bezit zijn van verblijfsdocumenten – kunnen ondervinden met betrekking tot toegang tot onder andere huisvesting, sociale voorzieningen, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt, hieruit niet blijkt dat dit het geval is voor elke terugkerende statushouder en het voor elke persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland onmogelijk is om desgevallend hernieuwde documenten te verkrijgen.

Uit de informatie in het rechtsplegingsdossier blijkt dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een begunstigde van een internationale beschermingsstatus die nog niet in het bezit is gesteld van een ADET of wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Bijgevolg zijn verzoekers individuele situatie en zijn persoonlijke ervaringen in Griekenland van essentieel belang bij de beoordeling van zijn verzoek, waarbij het aan verzoeker toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich kan beroepen op de internationale beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en dat de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat hij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Zoals de commissaris-generaal pertinent vaststelt, slaagt verzoeker hier niet in:

“Het Commissariaat-generaal wijst er namelijk op dat uit het geheel van de elementen in uw administratief dossier blijkt dat er in uw geval geen sprake is van een medische of psychologische kwetsbaarheid die dermate belangrijke negatieve gevolgen zou hebben op uw zelfredzaamheid en autonomie, dat u buiten uw wil en persoonlijke keuzes om terecht zou komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie (zie boven). Evenmin haalt u enige persoonlijke en specifieke redenen aan waarom u in Griekenland niet in uw basisbehoeften zou kunnen voorzien (CGVS, p. 9-10 en 11; zie boven). Daarnaast stelt u dat u gedurende uw verblijf in Griekenland ook financieel ondersteund werd door uw vader, die in Iran nog steeds werkt als lasser in een fabriek (CGVS, p. 6 en 11-12). Er kan bijgevolg verwacht worden dat u eveneens op die steun kan rekenen in afwachting van de vernieuwing of verlenging van uw ADET.”

Er liggen in casu geen specifieke elementen voor waaruit kan blijken dat verzoeker, een gezonde volwassen man, een bijzondere kwetsbaarheid heeft en die ertoe kan leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland, om deze reden, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest. Verzoekers geval wordt niet gekenmerkt door bijzondere medische of andere buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland, wegens een bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, noch brengt hij hiertoe concrete elementen bij. Waar verzoeker voorhoudt dat hij kampt met psychologische problemen, herinnert de Raad eraan dat hij nalaat deze te staven aan de hand van medische attesten waardoor dit niet meer dan een blote bewering blijft. Een nood aan een medische en psychologische zorg maakt verzoeker derhalve evenmin aannemelijk zodat zijn betoog betreffende de moeilijkheden voor toegang hiertoe gelet op zijn vervallen Griekse verblijfsdocumenten, niet dienstig kan worden aangevoerd.

Verzoekers opmerking dat hij niet langer een netwerk heeft in Griekenland, doet voorts geen afbreuk aan het gegeven dat hij over financiële ondersteuning beschikt van zijn vader om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

In het licht van het voorgaande, en ondanks de verhoogde waakzaamheid en voorzichtigheid die aan de dag gelegd moet worden bij de beoordeling van verzoekers beschermingsverzoek, stelt de commissaris-generaal terdege vast dat verzoeker niet aantoont dat hij in geval van terugkeer niet in staat zal zijn om de nodige

stappen te ondernemen voor de afgifte/hernieuwing van zijn ADET, noch dat hij in afwachting van de afgifte/hernieuwing van deze ADET noodzakelijkerwijze in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen.

8. Hoewel de beschikbare informatie getuigt van diverse problemen op het vlak van huisvesting, sociale zekerheid en tewerkstelling in hoofde van statushouders in Griekenland, blijft verzoeker, zoals blijkt uit het voorgaande, in gebreke om in zijn geval aan te tonen dat zijn levensomstandigheden in dat land de vereiste drempel van zwaarwichtigheid bereiken of zullen bereiken bij terugkeer.

Verzoeker kan, gelet op de gedane vaststellingen, niet overtuigen dat er in zijn hoofde sprake is van buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat hij, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen. Hij maakt niet in concreto aannemelijk dat hij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat hij Griekenland heeft verlaten wegens een gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag of een reëel risico op ernstige schade. Er zijn evenmin aanwijzingen dat de verzoeker verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten.

Verzoeker toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., overweging 91). Verzoeker maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat zijn situatie kan worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak), noch dat hij zich derhalve niet langer onder de internationale bescherming die hem in Griekenland werd verleend, kan stellen. Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

9. Derhalve lijkt verzoeker geen elementen naar voren te brengen waaruit blijkt dat hij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend in Griekenland. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op zijn specifieke omstandigheden verhinderen. Zijn beschermingsverzoek dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

10. Het aangevoerde middel lijkt ongegrond.”

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoeker kenbaar dat hij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (hij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer hij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag worden beschouwd als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoeker de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”

Deze wetsbepaling houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nrs. 227.364 en 227.365).

4. In het proces-verbaal van de terechtzitting van 13 december 2024 staat het volgende vermeld:

“Tolk 1626 legt de eed af en tolkt Dari – Nederlands.

De voorzitter verwijst naar de gronden van de beschikking die het voorwerp uitmaakt van het verzoek om te worden gehoord. Verzoeker wijst erop dat hij in zijn verzoekschrift de aandacht heeft gevestigd op een aantal arresten die de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft uitgesproken in verenigde kamers en meent dat de inhoud van de beschikking niet in overeenstemming is met deze arresten. Zijn verblijfsstatus voor Griekenland is reeds vervallen, hij geeft blijk van een aantal bijzondere kwetsbaarheden en de factoren die leiden tot deze kwetsbaarheden worden onvoldoende in rekening gebracht: het is niet omdat hij thans geen dienstige stukken kan bijbrengen dat er geen kwetsbaarheden zijn. In Griekenland heeft hij geprobeerd om werk te vinden, maar hij had er nog steeds de steun nodig van zijn in Turkije verblijvende vader en hulp vanwege de ngo Caritas. Hij heeft er gedurende verschillende periodes op straat moeten leven, zonder enige steun, en dit maakt een toestand van verregaande materiële deprivatie uit. Verzoeker wijst er ook op dat het gegeven dat zijn ADET is vervallen bijkomend in rekening moet worden gebracht, dat hij in Griekenland een beroep heeft gedaan op het door ngo's ondersteunde Helios-programma, maar dat de geboden steun onvoldoende was – wat wordt bevestigd in de AIDA-rapporten die hij heeft bijgebracht – en dat hij er ondanks zijn pogingen daartoe bijgevolg geen leven heeft kunnen opbouwen. Dit zijn specifieke elementen waarmee geen rekening wordt gehouden in voormelde beschikking. Verder bevraagd, herhaalt verzoeker dat hij in Griekenland geen opvang genoot en stelt hij dat hij in België wordt begeleid voor zijn psychische problemen. Gevraagd of hij voor wat dit laatste betreft stukken kan bijbrengen, stelt verzoeker dat hij enkel beschikt over documenten waarin een aantal afspraken worden vastgelegd. De voorzitter zal de verdere behandeling van de zaak uitstellen bij tussenarrest, dit om verzoeker toe te laten alsnog dienstige medisch-psychologische stukken bij te brengen.”

In het proces-verbaal van de terechtzitting van 7 februari 2025 staat het volgende vermeld:

“Tolk 1626 legt de eed af en tolkt Dari – Nederlands.

De voorzitter verwijst naar de gronden van de beschikking die het voorwerp uitmaakt van het verzoek om te worden gehoord en daar de debatten die werden gevoerd ter zitting van 13 december 2024. Verzoeker corrigeert een fout in zijn aanvullende nota: er is voor hem geen voogd aangesteld. Na voormelde zitting heeft verzoeker op 19 december 2024 een afspraak gehad bij een klinisch psycholoog die in die hoedanigheid bevoegd is om een diagnose te stellen. Met name stelt zij dat verzoeker kampt met zware symptomen als gevolg van trauma's, zodat hij blijk geeft van een grote kwetsbaarheid en van nabij moet worden opgevolgd. Dit alles vormt een bevestiging van wat hij heeft verklaard bij de diensten van verweerder en is een bijkomend element in zijn dossier. Verder bevraagd, stelt verzoeker hieraan niets te willen toevoegen: hij is er niet goed aan toe en verblijft thans niet in een opvangcentrum maar bij een vriend. Hij heeft geen nieuws meer van zijn familieleden in Iran; hij beschikt niet over hun telefoonnummer.”

Zoals geacteerd in het proces-verbaal van de terechtzitting van 7 februari 2025 legt verzoeker diezelfde dag een aanvullende nota neer overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet. Hierin wordt gewezen op de psychologische kwetsbaarheid van verzoeker waarvan hij ter staving een psychologisch attest van 5 februari 2025 neerlegt en een lijst van de drie afspraken die hij heeft gehad in het kader van zijn psychologische begeleiding en opvolging.

5. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6 §3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze al internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

In zijn arrest van 19 maart 2019 stelt het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: Hof van Justitie) dat deze bepaling aldus moet worden uitgelegd *“dat het zich niet ertegen verzet dat een lidstaat krachtens de door die bepaling verleende bevoegdheid een verzoek om toekenning van de vluchtelingenstatus niet-ontvankelijk verklaart omdat aan de verzoeker in een andere lidstaat subsidiaire bescherming is verleend, wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van die verzoeker als persoon die subsidiaire bescherming geniet in die andere lidstaat, hem niet blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest”* en dat *“(d)e omstandigheid dat personen die een dergelijke subsidiaire bescherming genieten in die lidstaat geen bestaans-ondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden, zonder dat zij evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van die*

lidstaat, (...) alleen dan (kan) leiden tot de vaststelling dat die verzoeker er wordt blootgesteld aan een dergelijk risico, wanneer die omstandigheid tot gevolg heeft dat de verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie” (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland).

Het Hof van Justitie geeft ook bepaalde aanwijzingen over wat het begrip “zeer verregaande materiële deprivatie” inhoudt. Het Hof van Justitie benadrukt dat *“de in het vorige punt van het onderhavige arrest vermelde tekortkomingen alleen dan onder artikel 4 van het Handvest vallen – welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM en waarvan de inhoud en reikwijdte dus krachtens artikel 52, lid 3, van het Handvest dezelfde zijn als die welke er door genoemd verdrag aan worden toegekend – wanneer die tekortkomingen een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (punt 89).

Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt *“wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (arrest van heden, Jawo, C 163/17, punt 92, en aldaar aangehaalde rechtspraak)”* (punt 90). (eigen onderlijnen)

In punt 92 van het arrest *Jawo*, waarnaar in het zojuist geciteerde uittreksel wordt verwezen, wordt het volgende bepaald:

“Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en eigen keuzes om terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, een bad nemen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid, of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin EHRM, 21 januari 2011, M.S.S. tegen België en Griekenland, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, §§ 252-263)” (HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Abubacarr Jawo* / Bundesrepublik Deutschland, punt 92).

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt aldus weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 95).

De Raad stipt hierbij verder aan dat, ongeacht de kwaliteit van de opvang en de zorg die aanwezig zijn in de betrokken gastlidstaat, er evenmin kan worden uitgesloten dat de terugkeer van een statushouder met een ernstige mentale of lichamelijke aandoening voor deze statushouder op zich reeds een reëel risico op

onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest kan inhouden en aldus moet worden onderzocht (zie naar analogie HvJ 16 februari 2017, C.K. e.a. t. Slovenië, C-578/16).

6. De Raad herinnert eraan dat hij, in het kader van het thans voorliggende beschermingsverzoek, ertoe is gehouden een volledig en ex nunc onderzoek van zowel de feitelijke als juridische gronden te voeren, wat impliceert dat hij zowel de elementen moet onderzoeken waarmee de verwerende partij rekening heeft gehouden of had kunnen houden, als deze die zich hebben aangediend nadat de verwerende partij de bestreden beslissing heeft vastgesteld of de nieuwe elementen die aan het licht zijn gekomen nadat de bestreden beslissing is vastgesteld (HvJ 25 juli 2018, C-585/16, *Serin Alheto tegen Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*, pt. 106-113).

7. De verwerende partij heeft op 5 september 2024, na een vraag om inlichtingen op grond van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet, een aantal rapporten voorgelegd, met consulteerbare weblink, die de actuele situatie van begunstigden van internationale bescherming in en, na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied, bij terugkeer naar Griekenland, belichten en bespreken.

In casu betreft het volgende rapporten:

- “*Country Report: Greece. Update 2023*”, gepubliceerd door AIDA/ECRE op 24 juni 2024;
- “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2022;
- “*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*”, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024.

In deze verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

8. Uit deze meest recente informatie waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt, blijkt duidelijk dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden en verslechterd is op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Volgens de beschikbare informatie is het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Uit informatie blijkt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben om in Griekenland toegang te verkrijgen tot de daar aanwezige voorzieningen. Meer bepaald gaat het om een verblijfsvergunning (ADET) die wordt afgeleverd op basis van de verleende internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA).

Het al dan niet beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET) is belangrijk voor de vraag of begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Zoals in de bestreden beslissing wordt gesteld: het bezit van een geldige ADET is immers een voorwaarde voor het bekomen van een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) en sociale bijstand, terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM) een voorwaarde vormt voor het openen van een bankrekening, het huren van een woning of verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om toegang te krijgen tot (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt.

Het verkrijgen en vernieuwen van deze documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij statushouders veelal worden geconfronteerd met administratieve obstakels en praktische moeilijkheden om de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als onderdanen. Deze situatie wordt nog meer gecompliceerd voor terugkerende statushouders (rapport “*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*” van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 5; “*Country Report: Greece. Update 2023*” van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 243-244).

Overeenkomstig een recente omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel van 31 januari 2023 moet de beslissing tot afgifte van een ADET in principe worden opgenomen en meegedeeld aan de begunstigde op dezelfde dag als de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. Vervolgens moet binnen de zes maanden online een afspraak worden gemaakt met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET voor te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd van de afgifte van hun ADET. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken. Het duurt gemiddeld 2 tot 3 maanden vooraleer een ADET wordt afgegeven (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 5; *“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 243).

Bronnen geven voorts aan dat de begunstigten van een internationale beschermingsstatus zich in Griekenland in een nog meer precare situatie bevinden dan verzoekers om internationale bescherming en dat de huisvestingsmogelijkheden voor begunstigten zeer beperkt zijn waardoor zij het risico lopen dakloos te worden: *“Meerdere bronnen concluderen dat statushouders in een slechtere positie verkeren ten opzichte van personen die nog in de asielprocedure zitten. Zo zijn er voor statushouders minder opties als het gaat om huisvesting in vergelijking met asielzoekers.”* (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022, p. 32). De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer is dus zeer precair en problematisch, wat onder meer te wijten is aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

9. Wat in de eerste plaats de huisvestingsproblematiek betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van begunstigten van een internationale beschermingsstatus wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 267-270; rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 22-23).

Het enige officiële integratieprogramma in Griekenland, dat betrekking had op de periode van juli 2019 tot juli 2022, is het programma van HELIOS (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection), opgezet door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in samenwerking met een aantal niet-gouvernementele organisaties. Sinds 2022 wordt dit programma in afwachting van opname in het Europees Sociaal Fonds tijdelijk uit nationale fondsen gefinancierd en wordt het door de autoriteiten verlengd. De laatste verlenging die wordt vermeld in de informatie waarover de Raad beschikt, was van november 2023 tot juni 2024. De inschrijving voor dit integratieprogramma moet gebeuren binnen het jaar volgend op het toekennen van de internationale beschermingsstatus. Als gevolg hiervan worden statushouders die zich niet langer in Griekenland bevonden toen hen de internationale beschermings-status werd verleend of die de noodzakelijke formaliteiten niet binnen deze periode van één jaar hebben vervuld, uitgesloten van het programma.

Het HELIOS-programma biedt op zich geen huisvesting. In het kader van dit programma wordt financiële steun geboden aan begunstigten om hun huur te betalen, op voorwaarde dat zij reeds een huurcontract hebben afgesloten voor een periode van meer dan zes maanden en dat zij beschikken over een bankrekening. Deze financiële ondersteuning wordt geboden voor een periode van zes tot twaalf maanden, afhankelijk van de datum van indiening van de vereiste documenten. Het bedrag varieert van 230 euro voor een alleenstaande volwassene tot 800 euro voor een gezin van zes personen (met een toeslag om de waarborgsom en de installatiekosten in de nieuwe woning te dekken). Naast de voorwaarde van het hebben van een AFM (het fiscaal registratienummer) en een bankrekening, wordt de toegang tot huisvesting belemmerd door ernstige obstakels die verband houden met discriminatie en een gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien moeten begunstigten, naast de huur, de facturen voor openbare diensten en andere uitgaven, zoals voedsel, zelf betalen. Bijgevolg is de hulp die begunstigten in het kader van het HELIOS-programma ontvangen vaak onvoldoende om hun levensonderhoud te garanderen. Het risico om in een situatie van dakloosheid terecht te komen is voor begunstigten van internationale bescherming in Griekenland dus zeer groot, aangezien de toegang tot documenten en middelen die nodig zijn om huisvesting te vinden niet mogelijk is binnen de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming. Dit risico is nog toegenomen door de beëindiging van het ESTIA-programma, nu de begunstigten van dit programma dakloos zijn geworden. Zelfs begunstigten die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd. Zij kunnen niet langer een woning huren en de meesten van hen bevinden zich op

straat. Begunstigden die als niet-geregistreerde bewoners in de kampen verblijven, hebben geen toegang tot voedsel of andere diensten.

Begunstigden van een internationale beschermingsstatus kunnen in theorie toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen die onderdak bieden voor drie tot zes maanden. Deze opvangcentra zijn echter niet uitsluitend bestemd voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus en de toegang kan voor hen in de praktijk beperkt zijn door tal van factoren, onder meer omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, gezinnen er niet worden aanvaard, mensen met psychische stoornissen er niet worden toegelaten of omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt. Sommige opvangcentra bieden alleen slaapzalen aan en eisen daarom dat de bewoners overdag naar buiten gaan, terwijl de duur van het verblijf in de slaapzalen niet langer kan zijn dan vijftien dagen tot een maand.

10. Wat de toegang tot werk betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 270-271). In de praktijk moet echter rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel begunstigden van een internationale beschermingsstatus zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld.

Een steunprogramma is volgens de Griekse regering voorzien in het kader van de nationale strategie voor de integratie van begunstigden van internationale bescherming, dat is gestart in 2022 voor een periode van 3 jaar en dat sub-projecten bevat in acht sectoren en onder meer opleiding van personen die tot de doelgroep behoren, taalcursussen en job-begeleiding omvat. Het programma richt zich niet alleen op statushouders maar ook op andere legaal verblijvende onderdanen van derde landen. Evenwel is geen informatie beschikbaar over de uitvoering van dit programma (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 271). Uit deze informatie blijkt ook dat er voor begunstigden een aanzienlijk gebrek is aan informatie over de toegang tot de arbeidsmarkt.

11. Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat niet alle begunstigden van een internationale beschermingsstatus toegang hebben tot sociale rechten en sociale uitkeringen (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van 10 juli 2024, p. 273-275). In de praktijk zijn de moeilijkheden bij de toegang tot deze rechten te wijten aan bureaucratische barrières, waarbij geen rekening wordt gehouden met het onvermogen van begunstigden om bepaalde documenten, zoals documenten met betrekking tot de gezinssituatie, geboorteakten of diploma's, voor te leggen of zelfs aan de weigering van ambtenaren om hen de voorziene uitkeringen te verstrekken, wat in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling waarin het Griekse recht en het Unierecht voorzien.

De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen, die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend, wordt automatisch niet meer uitbetaald van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld.

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 200 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene of kind) is formeel toegankelijk voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit inkomen is volgens de Griekse wet echter bedoeld voor huishoudens met een geregistreerd adres dat moet worden bewezen door een huurcontract dat zes maanden vóór de aanvraag om toekenning van dit inkomen is ondertekend, en voor daklozen die onder de armoedegrens leven. In de praktijk sluit een dergelijke bepaling veel begunstigden uit, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen worden gedwongen om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Ten slotte wordt ook onderstreept dat de informatie over het bestaan van en de criteria voor het verkrijgen van dit minimuminkomen zelden wordt verstrekt aan begunstigden van internationale bescherming.

Verder blijkt uit de meest recente informatie waarover de Raad beschikt dat de Europese Commissie in januari 2023 een inbreukprocedure tegen Griekenland is opgestart wegens de onjuiste omzetting van onder meer artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 4; zie document INFR(2022)2044). Uit deze informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij begunstigden de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een persoon die internationale bescherming geniet ten minste vijf jaar legaal en permanent in het land hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze eis worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Wat betreft de redenen voor dergelijke eisen, die kunnen neerkomen op indirecte discriminatie van personen met internationale bescherming in Griekenland, blijkt dat het in deze gaat om een politieke keuze van de Griekse overheid.

De voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, houden aldus geen rekening met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij begunstigden de facto worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die met name een onderzoek door een accreditatiecentrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft).

12. Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, wordt eraan herinnerd dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus die niet in het bezit zijn van een ADET geen sociale zekerheids-nummer (AMKA) kunnen verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 275-277). Statushouders die over een AMKA beschikken maar geen ziektekostenverzekering hebben, kunnen geen medicijnen of onderzoeken meer krijgen van artsen uit de private sector. In dat geval kunnen voorschriften en medische zorgen alleen worden verstrekt door artsen uit de publieke sector.

Sinds een besluit dat in december 2020 in werking is getreden, wordt voor asielzoekers automatisch een AFM aangemaakt bij hun beschermingsverzoek. Deze AFM gaat mee over naar de ADET. Statushouders zonder AFM moeten dit in persoon aanvragen bij een lokaal belastingkantoor in de woonplaats van de statushouder. Statushouders die geen woonplaats/adres kunnen aantonen, verkrijgen geen AFM. Een AFM kan ook online aangevraagd worden; dit vereist het voorleggen van geldige identiteitsdocumenten alsook geldige reisdocumenten. Bij gebrek hieraan kan geen AFM worden verkregen. Het onlineplatform is enkel in het Grieks opgesteld.

De afgifte van een AMKA is vereist voor de toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Om dit AMKA te verkrijgen, moet de begunstigde de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig verzekerings-nummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg) om te zetten in een AMKA. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET beïnvloeden de afgifte van het AMKA, waardoor begunstigden de voor de toegang tot het gezondheidszorgsysteem vereiste documenten worden ontegensprekend. Daarnaast blijkt ook dat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag die volgt op het vervallen van de geldigheid van de verblijfsvergunning, bij gebrek aan hernieuwing of verlenging ervan (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 19-20).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via telefoonverkeer dat uitsluitend in het Grieks en tegen betaling verloopt. Wie geen Grieks spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren.

13. In deze zaak acht de Raad het passend dat ook de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus van wie de ADET is vervallen wordt benadrukt (*“Country Report: Greece. Update 2023”* van AIDA/ECRE van juli 2024, p. 244-247; rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 8-17).

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigten van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigten die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigten. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals hun recht om te mogen werken alsook hun sociale uitkeringen.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor begunstigten die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor begunstigten die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als begunstigten in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat de aanvragen om verlenging sinds 2017 per e-mail bij de asielautoriteiten kunnen worden ingediend en dat de beslissing van deze dienst ook per e-mail aan de aanvrager wordt meegedeeld. Het aantal ADET-verlengingsaanvragen dat in behandeling is bij de Griekse Asieldienst is gestegen van 2.588 op 31 december 2022 tot 4.029 op 16 februari 2024. Uit verdere cijfers blijken ook tekorten in de capaciteit om deze aanvragen te beheren (*“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p.8).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen begunstigten van internationale bescherming die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning.

Zodra de aanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden van de aanvrager (antecedentenonderzoek), alvorens ze de aanvraag kunnen registreren in de databank voor verblijfsvergunningen. Uit de informatie blijkt dat in bepaalde gevallen lange wachttijden worden waargenomen. In de praktijk duren deze vaak meer dan een jaar, zoals opgemerkt door de Griekse Ombudsman. Volgens de landeninformatie zijn deze vertragingen te wijten aan het grote aantal aanvragen en het feit dat de Asylum Unit of International Protection Beneficiaries extreem onderbemand is, zoals vermeld in een brief van de directeur van de Griekse Asieldienst van 16 februari 2024 in antwoord op een tussenkomst van 16 ngo's. Volgens deze brief zijn slechts 8 werknemers belast met de verwerking van alle verlengingsaanvragen en de afgifte van verlengingsbeslissingen in Griekenland. Deze directeur gaf tevens in deze brief aan dat op dat moment 4029 aanvragen tot hernieuwing hangende waren waarvan enkel 1871 in behandeling. Van de hangende aanvragen waren er tevens 300 die nog geen protocolnummer hadden gekregen, terwijl 1858 in transit waren om te worden toegewezen aan een werknemer van de Asylum Unit of International Protection Beneficiaries voor behandeling. Ook de lange duur van het onderzoek door de politie en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager (antecedentenonderzoek) kan een rol spelen.

In afwachting van de afgifte van een nieuwe verblijfsvergunning krijgen statushouders een aanvraag-certificaat dat zes maanden geldig is. Ondanks dit certificaat ondervinden begunstigten van een internationale beschermingsstatus nog steeds obstakels bij de toegang tot diensten zoals de sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt omdat verschillende overheidsdiensten terughoudend zijn om dit attest te aanvaarden voor de toegang tot hun diensten. Dit certificaat geeft statushouders overigens minder rechten dan andere migranten, of zelfs geen toegang tot deze rechten (bijvoorbeeld geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen of openbare gezondheidszorg). Bovendien mag dit attest niet worden afgegeven voordat de verlengingsaanvraag is geregistreerd en geüpload in de “Alkyoni” databank. Dit duurt vaak weken of zelfs maanden (*“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p.14-16). Zo wordt in recente interventies van de Griekse Ombudsman in januari 2023 *“bezorgdheid geuit over de praktijk van het registreren en uploaden van de aanvraag op een ander moment dan het tijdstip van indiening - in bepaalde gevallen na meerdere maanden”*, terwijl volgens Griekse wetgeving elk document dat door een overheidsinstantie wordt ontvangen op dezelfde dag moet worden geregistreerd. De Ombudsman heeft de Asieldienst op deze verplichting gewezen in de specifieke context van aanvragen voor verlenging van het ADET. De administratie heeft de Ombudsman verzekerd dat de aanvragen tot verlenging van het ADET onmiddellijk worden geüpload in de

“Alkyoni” databank. Uit de brief van de directeur van de Asieldienst blijkt echter expliciet dat de aanvragen pas binnen 5 dagen na indiening van de verlengingsaanvraag via e-mail een protocolnummer krijgen.

Zodra de aanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden van de aanvrager, alvorens ze de aanvraag kunnen registreren in de databank voor verblijfsvergunningen. Gezien het aantal aanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politie en de gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, lijkt het erop dat deze fase van de procedure enkele maanden, en in sommige gevallen meer dan een jaar, kan duren. Tijdens deze periode ondervinden begunstigden dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precare situatie terechtkomen.

In de praktijk worden begunstigden van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die in het bezit zijn van het aanvraagcertificaat in afwachting van de verlenging van hun verblijfsvergunning geconfronteerd met belemmeringen bij de toegang tot diensten als sociale voorzieningen, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Volgens de beschikbare informatie wordt het sociale zekerheidsnummer (AMKA) een dag na het verlopen van de verblijfsvergunning gedeactiveerd. Na indiening van het aanvraagcertificaat samen met andere documenten, kan de AMKA echter opnieuw worden geactiveerd. Voor zover geweten, zijn overheidsdiensten, zoals de openbare dienst voor arbeidsbemiddeling terughoudend om dit aanvraagcertificaat te aanvaarden, aangezien de certificaten geen document zijn met veiligheidskenmerken (mogelijkheid tot verificatie van de identiteit van de houder), met name door het ontbreken van een foto van de houder van de begunstigde van internationale bescherming. In april 2023 werd de Griekse wet gewijzigd om hieraan tegemoet te komen. Deze wetwijzigingen zouden vanaf 31 maart 2024 van kracht geworden zijn maar er is nog geen informatie over de resultaten ervan in de praktijk.

Uit de informatie volgt verder dat statushouders nooit in kennis worden gesteld van hun officiële verlengingsbesluit. Ze krijgen gewoon via e-mail bericht van de Asieldienst dat de verlenging van hun verblijfsvergunning is toegekend. Deze e-mail beschrijft ook de procedure die ze vervolgens moeten volgen voor de afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. Statushouders moeten binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen. Wachttijden kunnen hier variëren van twee dagen tot vier weken, en in uitzonderlijke gevallen twee maanden.

Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen en een aantal documenten voorleggen waaronder pasfoto's, een verklaring in het Grieks omtrent hun verblijfplaats en hun DADP (asielzoekerskaart). Het verkrijgen van een DADP kan evenwel met grote moeilijkheden gepaard gaan.

Het duurt vervolgens gemiddeld 14 tot 111 dagen vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun nieuwe verblijfstitel. De Asieldienst uploadt op zijn website een lijst met zaaknummers waarvoor de vernieuwde ADET op een bepaalde dag klaar is om te worden afgehaald. Daarom moeten statushouders de lijsten regelmatig online raadplegen tot ze een vermelding vinden die overeenkomt met hun individuele dossiernummer. Als de begunstigde zich niet op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De begunstigde moet dit aanvragen. Voor deze stap is fysieke aanwezigheid in Griekenland vereist, aangezien een dergelijke aanvraag niet per telefoon of e-mail kan.

In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières blijkt het voor een begunstigde van internationale bescherming die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde ADET te vermijden en aldus niet in een precare situatie terecht te komen.

Uit de landeninformatie volgt bovendien dat voor personen aan wie internationale bescherming is verleend volgens de “*oude procedure*” die is voorgeschreven bij presidentieel Besluit 114/2010, de procedure tot verlenging van de ADET wordt uitgevoerd door de Directie Vreemdelingenpolitie. In het kader van deze procedure moet een juridisch document voor de verlengingsaanvraag worden opgesteld. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds redenen van vervolging bestaan in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk na een periode van meer dan een jaar. De vertraging in de verlengingsprocedure wordt veroorzaakt door het feit dat rechtbanken gegevens verstrekken over mogelijke lopende strafrechtelijke procedures tegen begunstigden, door de omvang van de administratieve dossiers van begunstigden en het feit dat de dossiers alleen op papier en niet digitaal beschikbaar zijn. Door deze vertragingen heeft een groot aantal personen die internationale bescherming genieten al meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, sociale bijstand en soms gezondheidszorg, waardoor ze met armoede en dakloosheid worden geconfronteerd. Het certificaat van aanvraag dat door de Vreemdelingenpolitie wordt verstrekt, heeft net als het certificaat van aanvraag dat door de Asieldienst wordt verstrekt, geen foto, serienummer, watermerk en geen relevante wettelijke bepalingen waardoor het document door andere Griekse overheidsinstanties zou kunnen worden aanvaard. Bovendien heeft dit certificaat geen vervaldatum. In antwoord op een vraag om inlichtingen verstrekke het hoofdkwartier van de Helleense Politie in februari 2024 onder andere gegevens over verlengingsaanvragen. In 2023 werden 345 aanvragen voor de verlenging van verblijfsvergunningen van vluchtelingen ingediend bij het Hoofdkwartier

van de Helleense Politie, waarvan 272 aanvragen een positieve beslissing kregen. 9 van de 345 aanvragen werden afgewezen, terwijl 64 aanvragen nog in behandeling waren. Verder werden in 2023 200 aanvragen tot verlenging van verblijfsvergunningen van personen ingediend bij het hoofdbureau van de Helleense politie, waarvan 145 aanvragen een positieve beslissing kregen. 3 van de 200 aanvragen werden afgewezen, terwijl 25 aanvragen nog in behandeling waren. Het hoofdkantoor van de Helleense politie benadrukte dat voor elke verlengingsaanvraag een individuele beoordeling wordt gemaakt.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over mogelijkheden qua huisvesting of stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, hoewel ze soms een in het Grieks geschreven nota ontvangen waarin hen wordt gevraagd om zich te richten tot de Asieldienst wanneer ze geen documenten hebben. Bovendien beschikken de gemeentelijke integratiecentra (KEM), die begunstigden informatie en advies geven over de toegang tot documenten en bepaalde sociale rechten, in de regio Attica niet over voldoende tolkendiensten. Zij zijn dus enkel toegankelijk voor wie Grieks, Engels, Urdu of Farsi spreekt. Terugkeerders die opnieuw worden toegelaten via de internationale luchthaven van Athene ontvangen verder geen duidelijke en nauwkeurige informatie over de bevoegde autoriteiten waartoe ze zich moeten wenden om hun documenten te vernieuwen (*"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p.11).

Verskillende instellingen, waaronder de Ombudsman, de nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie en de autoriteiten van andere lidstaten, hebben al hun bezorgdheid geuit over de administratieve moeilijkheden waarmee begunstigden van een internationale beschermingsstatus bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden (*"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2024, p. 14). Toch blijven er langdurige vertragingen bestaan bij de behandeling van deze dossiers, met rechtstreekse gevolgen voor de situatie van wie uit andere lidstaten wordt teruggeleid. De Griekse asieldienst merkt op dat er een vertraging van 6 maanden is in het proces van verlenging van verblijfsvergunningen vanwege ernstige vertragingen die voornamelijk verband houden met de fase van de verwerking van aanvragen van statushouders.

14. Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt ten slotte zeer duidelijk dat de situatie voor statushouders in Griekenland dermate precair is dat het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden die negatieve gevolgen hebben op deze zelfredzaamheid (d.i. de mogelijkheid om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten als statushouder uit te oefenen), ook noodzakelijk is dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten, – wat enige tijd kan duren –, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

In het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2022 kan immers worden gelezen: *"Net als bij statushouders die in Griekenland verblijven, zal bepalend voor de leefomstandigheden en integratiemogelijkheden zijn of betrokkene bij terugkeer in het bezit is van een geldige ADET, een AMKA, AFM en Taxisnet codes, een bankrekening, een adresregistratie, of betrokkene onderdak heeft, en of betrokkene zicht heeft op betaald werk."* In dit verslag wordt er verder op gewezen dat de situatie van terugkeerders, vergeleken met statushouders die in Griekenland zijn gebleven, in sommige gevallen formeel nadeliger is, afhankelijk van de duur van de afwezigheid van de statushouder (p. 62). Dit bevestigt wat uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt, met name dat naast zelfredzaamheid en de afwezigheid van een bijzondere kwetsbaarheid, het eveneens nodig is dat een statushouder beschikt over middelen, een netwerk of een andere ondersteuning om zich, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten die mogelijk een lange tijd in beslag kan nemen, te kunnen handhaven en niet terecht te komen in dakloosheid en ontbering.

15. Gelet op het voorgaande kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland op dit ogenblik bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de lengte van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, de politieke visie van de Griekse autoriteiten die zich richten op de zelfredzaamheid van de begunstigden van internationale bescherming, de tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de door de Europese Commissie in januari 2023

gestarte inbreukprocedure) vormen barrières die ervoor zorgen dat vele begunstigden binnen de Griekse samenleving in (zeer) precare omstandigheden leven. De situatie van statushouders die terugkeren naar Griekenland blijkt evenzeer precair en problematisch, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levens-omstandigheden kunnen terechtkomen.

In de bestreden beslissing alsook in haar schrijven van 5 september 2024 stelt verwerende partij zelf *“zich bewust [te zijn] van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken”*.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, a priori allemaal automatisch zouden worden geconfronteerd met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Dit ligt in lijn met wat verwerende partij in haar bestreden beslissing alsook in haar schrijven van 5 september 2024 stelt: *“Echter, verweerder is van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. (...)*

Verweerder is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.”

Gelet op al wat voorafgaat, besluit de Raad dat er voor statushouders in Griekenland een zeer precare situatie bestaat waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

Daarbij komt het aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

16. Wat verzoekers individuele situatie betreft, blijkt het volgende.

Verzoekers Griekse verblijfsvergunning is vervallen sinds 18 juni 2021.

De verwerende partij argumenteert in de bestreden beslissing dat de rapporten omtrent de administratieve moeilijkheden bij een hernieuwingsaanvraag veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden ontbreekt aan exact en kwantitatief cijfermateriaal en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus zijn verbonden te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen.

De Raad wijst er evenwel op dat het ontbreken van concreet cijfermateriaal niet verhindert om hieruit conclusies te trekken, met name dat de voorgelegde informatie een ernstige indicatie vormt dat er een redelijke mogelijkheid bestaat dat statushouders die vanuit andere EU-lidstaten terugkeren naar Griekenland en die niet meer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning in dat land kunnen terechtkomen in een situatie van dakloosheid en behoeftigheid.

Er wordt inderdaad nergens gesteld dat het onmogelijk zou zijn om een ADET te verkrijgen of te verlengen op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen. Evenwel blijkt uit bovenstaande analyse dat statushouders die naar Griekenland terugkeren en wiens verblijfsvergunning is vervallen, geconfronteerd worden met complexe administratieve moeilijkheden en dat deze een ernstige impact hebben op hun levensomstandigheden. In die zin geeft de verwerende partij zelf aan dat de verschillende landenrapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist en dat er in het bijzonder aandacht moet worden besteed aan het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

De verwerende partij wijst er in de bestreden beslissing verder op dat de procedures voor verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties waarbij de beslissing tot verlenging ook via e-mail aan de aanvrager wordt meegedeeld. Tevens verwijst de verwerende partij naar de mogelijkheid sinds november 2021 om een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen, maar het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie dat zulk online platform al functioneert (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022, p. 14).

De Raad verwijst hierbij naar wat reeds hierboven in punt 13 wordt gesteld en waarbij wordt geconcludeerd: *“In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières blijkt het voor een begunstigde van internationale bescherming die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde ADET te vermijden en aldus niet in een precare situatie terecht te komen.”*

17. De verwerende partij benadrukt dat verzoeker een en ander zelf in de hand heeft gewerkt door zich tussen lidstaten te verplaatsen. In deze herinnert de Raad eraan dat bij het beoordelen van de persoonlijke situatie van verzoeker het nodig is om rekening te houden met de landeninformatie die wijst op een erg precare situatie voor statushouders in Griekenland waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en erg moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen, met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

Deze erg precare situatie relateert dan ook de draagwijdte die aan de notie ‘eigen wil en persoonlijke keuzes’ kan worden gegeven. Verder blijkt uit het geheel van de relevante rechtspraak alsook de verschillende taalversies van het arrest Ibrahim dat *“buiten hun wil en hun persoonlijke keuzes om”* moet worden gelezen als ongeacht hun wil en hun persoonlijke keuzes om terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie (zie punt 2.3.4. in RvV 22 januari 2024 (VK), nr. 300 342). Ongeacht enige eigen wil en persoonlijke doelbewuste keuze dan wel eigen handelingen of gedragingen, neemt dit niet weg dat rekening moet worden gehouden met objectieve elementen die niet worden betwist en dat in het kader van een toekomstgerichte beoordeling moet worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. In casu wordt niet betwist dat aan verzoeker in Griekenland in 2018 de vluchtelingenstatus werd toegekend en dat zijn verblijfsvergunning (ADET) inmiddels is vervallen.

De Raad herneemt hier de redenering die hierover reeds werd uiteengezet in arrest nr. 300 342 van 22 januari 2024 in Verenigde Kamers, met name:

“2.3.4. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet luidt als volgt:

“§ 3. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaren wanneer :

(...)

3° de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie;”

Deze bepaling vormt de omzetting van artikel 33, § 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

In zijn arrest van 19 maart 2019 stelt het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: Hof van Justitie) dat deze bepaling aldus moet worden uitgelegd “dat het zich niet ertegen verzet dat een lidstaat krachtens de door die bepaling verleende bevoegdheid een verzoek om toekenning van de vluchtelingenstatus niet-ontvankelijk verklaart omdat aan de verzoeker in een andere lidstaat subsidiaire bescherming is verleend, wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van die verzoeker als persoon die subsidiaire bescherming geniet in die andere lidstaat, hem niet blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest” en dat “(d)e omstandigheid dat personen die een dergelijke subsidiaire bescherming genieten in die lidstaat geen bestaans-ondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden, zonder dat zij evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van die lidstaat, (...) alleen dan (kan) leiden tot de vaststelling dat die verzoeker er wordt blootgesteld aan een dergelijk risico, wanneer die omstandigheid tot gevolg heeft dat de verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie” (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland).

Het Hof van Justitie geeft ook bepaalde aanwijzingen over wat het begrip “zeer verregaande materiële deprivatie” inhoudt. Het Hof van Justitie benadrukt dat “de in het vorige punt van het onderhavige arrest vermelde tekortkomingen alleen dan onder artikel 4 van het Handvest vallen – welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM en waarvan de inhoud en reikwijdte dus krachtens artikel 52, lid 3, van het Handvest dezelfde zijn als die welke er door genoemd verdrag aan worden toegekend – wanneer die tekortkomingen een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak” (punt 89).

Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (arrest van heden, Jawo, C 163/17, punt 92, en aldaar aangehaalde rechtspraak).” (punt 90). (eigen onderlijnen)

In punt 92 van het arrest Jawo, waarnaar in het zojuist geciteerde uittreksel wordt verwezen, wordt het volgende bepaald:

“Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en eigen keuzes om terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, een bad nemen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid, of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin EHRM, 21 januari 2011, M.S.S. tegen België en Griekenland, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, §§ 252-263).”

(HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Abubacarr Jawo / Bundesrepublik Deutschland, punt 92)

Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) betreffende de situatie van personen die internationale bescherming vragen, blijkt dat “(l)es Etats doivent notamment prendre en considération l’article 3 de la Convention, qui consacre l’une des valeurs fondamentales de toute société démocratique et prohibe en termes absolus la torture et les traitements inhumains ou dégradants quels que soient les circonstances et les agissements de la victime (voir, parmi d’autres, Labita c. Italie [GC], no 26772/95, § 119, CEDH 2000-IV)”

(vrije vertaling: De staten moeten in het bijzonder rekening houden met artikel 3 van het Verdrag, dat een van de fundamentele waarden van elke democratische samenleving vastlegt en foltering en onmenselijke of vernederende behandeling in absolute termen verbiedt, ongeacht de omstandigheden en de daden van het slachtoffer (zie, onder andere, Labita/Italië (GK), nr. 26772/95, § 119, EHRM 2000-IV))

In dit verband herinnert de Raad eraan dat het EHRM zich in zijn arrest in de zaak M.S.S. tegen België en Griekenland (EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S./België en Griekenland, punten 259 e.v.) diende uit te spreken over een grief op grond van artikel 3 van het EVRM omwille van de levensomstandigheden van een verzoeker in Griekenland (punten 235 e.v. van het arrest). In wezen klaagde de verzoeker in deze zaak over de moeilijke levensomstandigheden waarin hij zich als aanvrager van internationale bescherming in Griekenland had bevonden, nadat hij, bij gebrek aan concrete informatie van de Griekse autoriteiten, gedwongen was geweest om maandenlang in een park in Athene te leven. De Griekse regering voerde aan dat "la situation dans laquelle le requérant s'est trouvé à la suite de sa mise en liberté n'est que le résultat de ses propres choix et de sa propre négligence. Le requérant a choisi d'investir ses ressources dans la fuite du pays plutôt que dans un logement" en dat "dans cette situation, il appartenait au requérant de se manifester et de montrer son intérêt pour améliorer sa situation matérielle. Or tout son parcours en Grèce a prouvé qu'il ne souhaitait pas y rester".

(vrije vertaling: "de situatie waarin verzoeker zich na zijn vrijlating bevond uitsluitend het gevolg was van zijn eigen keuzes en nalatigheid. Verzoeker heeft ervoor gekozen zijn middelen te investeren in het ontvluchten van het land in plaats van in huisvesting" en dat "het in deze situatie aan verzoeker was om zich kenbaar te maken en zijn belangstelling voor verbetering van zijn materiële situatie te tonen. Zijn gehele verblijf in Griekenland heeft echter aangetoond dat hij daar niet wilde blijven")

(EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S./België en Griekenland, punten 240 et 242)

Gelet op de situatie die destijds in Griekenland bestond voor personen die om internationale bescherming verzochten, met name dat hun situatie gekenmerkt was door "notoire qu'un demandeur d'asile de sexe masculin et d'âge adulte n'a à peu près aucune chance de recevoir une place dans un centre d'accueil et que d'après une étude menée de février à avril 2010, tous les demandeurs d'asile « Dublin » interrogés par le HCR étaient sans-abri. Ceux-ci vivent donc en grand nombre, à l'instar du requérant, dans des parcs ou des immeubles désaffectés" (vrije vertaling: het is bekend dat een volwassen mannelijke asielzoeker vrijwel geen kans maakt op een plaats in een opvangcentrum en dat volgens een onderzoek dat tussen februari en april 2010 is uitgevoerd, alle "Dublin"-asielzoekers die door de UNHCR zijn ondervraagd dakloos waren).

Als gevolg hiervan woont een groot aantal van hen, net als de asielzoeker, in parken of leegstaande gebouwen; punt 258), wees het EHRM op de moeilijkheden in het opvangsysteem voor verzoekers van internationale bescherming om te concluderen dat de Griekse autoriteiten, gelet op de bijzondere kwetsbaarheid van deze verzoekers en de algemene situatie in hun opvangsysteem, in dit geval artikel 3 van het EVRM hadden geschonden. Inzake de opvang heeft het EHRM onder meer geoordeeld dat "les données précitées sur la capacité d'accueil relativisent l'argument du Gouvernement selon lequel la passivité du requérant est à l'origine de sa situation. En tout état de cause, étant donné la précarité et la vulnérabilité particulières et notoires des demandeurs d'asile en Grèce, la Cour est d'avis que les autorités grecques ne pouvaient se contenter d'attendre que le requérant prenne l'initiative de s'adresser à la préfecture de police pour pourvoir à ses besoins essentiels" (vrije vertaling: Bovenvermelde gegevens over de opvangcapaciteit relativeren het argument van de regering dat verzoekers passiviteit aan de basis lag van zijn situatie. Hoe dan ook, gelet op de bijzondere en beruchte onzekerheid en kwetsbaarheid van asielzoekers in Griekenland, is het Hof van oordeel dat de Griekse autoriteiten er niet mee konden volstaan te wachten tot verzoeker het initiatief nam om zich tot het hoofdbureau van politie te wenden om in zijn basisbehoeften te voorzien) en inzake de toegang tot de arbeidsmarkt "Il n'apparaît pas non plus à la Cour que la possession d'une carte rose ait été ou ait pu être d'une quelconque utilité en pratique au requérant. La loi prévoit certes que, munis de la carte rose, les demandeurs d'asile ont accès au marché du travail, ce qui aurait permis au requérant d'essayer de mettre un terme à sa situation et de pourvoir à ses besoins essentiels. Là encore, il ressort des rapports consultés que, pratiquement, l'accès au marché du travail comporte tant d'obstacles administratifs qu'il ne peut être considéré comme une alternative réaliste (paragraphes 160 et 172 ci dessus). A cela s'ajoutent les difficultés personnelles dues à l'absence de connaissance de la langue grecque par le requérant et à l'absence de tout réseau de soutien ainsi que le contexte général de crise économique" (points 259 et 261 de l'arrêt précité), (vrije vertaling: "Het Hof komt evenmin tot de conclusie dat het bezit van een roze kaart voor verzoeker van enig praktisch nut was of had kunnen zijn. Weliswaar bepaalt de wet dat asielzoekers die in het bezit zijn van een roze kaart toegang hebben tot de arbeidsmarkt, hetgeen verzoeker in staat zou hebben gesteld om te proberen een einde te maken aan zijn situatie en in zijn basisbehoeften te voorzien. Ook hier blijkt uit de geraadpleegde verslagen dat de toegang tot de arbeidsmarkt in de praktijk met zoveel administratieve belemmeringen gepaard gaat dat dit niet als een realistisch alternatief kan worden beschouwd (punten 160 en 172 hierboven). Daarbij komen nog de persoonlijke moeilijkheden die te wijten zijn aan het gebrek aan kennis van de Griekse taal bij verzoeker en het ontbreken van enig ondersteunend netwerk, alsmede de algemene context van economische crisis" (punten 259 en 261 van bovengenoemd arrest), om te concluderen dat "Au vu de ce qui précède et compte tenu des obligations reposant sur les autorités grecques en vertu de la directive Accueil (paragraphe 84 ci dessus), la Cour est d'avis qu'elles n'ont pas dûment tenu compte de la vulnérabilité du requérant comme demandeur d'asile et doivent être tenues pour responsables, en raison de leur passivité, des conditions dans lesquelles il s'est trouvé pendant des

mois, vivant dans la rue, sans ressources, sans accès à des sanitaires, ne disposant d'aucun moyen de subvenir à ses besoins essentiels. La Cour estime que le requérant a été victime d'un traitement humiliant témoignant d'un manque de respect pour sa dignité et que cette situation a, sans aucun doute, suscité chez lui des sentiments de peur, d'angoisse ou d'infériorité propres à conduire au désespoir. Elle considère que de telles conditions d'existence, combinées avec l'incertitude prolongée dans laquelle il est resté et l'absence totale de perspective de voir sa situation s'améliorer, ont atteint le seuil de gravité requis par l'article 3 de la Convention" (vrije vertaling: "In het licht van het voorgaande en gelet op de verplichtingen die op de Griekse autoriteiten rusten krachtens de richtlijn opvangvoorzieningen (punt 84 hierboven), is het Hof van oordeel dat zij niet naar behoren rekening hebben gehouden met verzoekers kwetsbaarheid als asielzoeker en dat zij door hun passiviteit verantwoordelijk moeten worden gehouden voor de omstandigheden waarin hij zich maandenlang bevond, levend op straat, zonder middelen van bestaan, zonder toegang tot sanitaire voorzieningen en zonder enige mogelijkheid om in zijn basisbehoeften te voorzien. Het Hof is van oordeel dat verzoeker een vernederende behandeling heeft ondergaan die getuigde van gebrek aan respect voor zijn waardigheid en dat deze situatie ongetwijfeld gevoelens van angst, bezorgdheid of minderwaardigheid heeft opgeroepen die tot wanhoop konden leiden. Hij is van mening dat deze levensomstandigheden, in combinatie met de langdurige onzekerheid waarin hij werd achtergelaten en het volledig ontbreken van enig vooruitzicht op verbetering van zijn situatie, de door artikel 3 van het Verdrag vereiste drempel van ernst hebben bereikt.") (punt 263 van voormeld arrest).

Het geheel van deze rechtspraak dient dan ook zo te worden gelezen dat het gaat om personen die ongeacht hun wil en hun persoonlijke keuzes om terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. (eigen onderlijnen)

Dit wordt bevestigd in de verschillende taalversies van het arrest Ibrahim.

In de Franse versie luidt het dat deze drempel bereikt is "lorsque l'indifférence des autorités d'un État membre aurait pour conséquence qu'une personne entièrement dépendante de l'aide publique se trouverait, indépendamment de sa volonté et de ses choix personnels, dans une situation de dénuement matériel extrême, qui ne lui permettrait pas de faire face à ses besoins les plus élémentaires, tels que notamment ceux de se nourrir, de se laver et de se loger, et qui porterait atteinte à sa santé physique ou mentale ou la mettrait dans un état de dégradation incompatible avec la dignité humaine". (eigen onderlijnen)

Volgens de Engelse tekst is deze drempel bereikt "where the indifference of the authorities of a Member State would result in a person wholly dependent on State support finding himself, irrespective of his wishes and his personal choices, in a situation of extreme material poverty that does not allow him to meet his most basic needs, such as, inter alia, food, personal hygiene and a place to live, and that undermines his physical or mental health or puts him in a state of degradation incompatible with human dignity". (eigen onderlijnen)."

18. Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze, neemt dit niet weg dat rekening moet worden gehouden met elementen die niet worden betwist en dat in het kader van een toekomstgerichte beoordeling moet worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften.

Er wordt benadrukt dat het onderzoek van het beschermingsverzoek ingediend door verzoeker zich niet kan beperken tot een beoordeling van zijn levensomstandigheden in Griekenland als statushouder voor zijn vertrek uit deze lidstaat maar dat de voorzienbare levensomstandigheden in geval van terugkeer naar deze lidstaat in aanmerking moeten worden genomen worden, rekening houdend met zijn individuele omstandigheden.

In casu wordt niet betwist dat aan verzoeker in Griekenland in 2018 de vluchtelingenstatus werd toegekend en dat zijn verblijfsvergunning (ADET) inmiddels vervallen is. Hierbij kan tevens niet worden uitgesloten dat verzoeker onder de zgn. "oude procedure" internationale bescherming verkreeg.

Zoals hierboven reeds in punt 14 werd aangehaald, is het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden die negatieve gevolgen hebben op deze zelfredzaamheid (d.i. de mogelijkheid om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten als statushouder uit te oefenen), ook noodzakelijk dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten, wat enige tijd kan duren, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

19. Vooreerst dient de Raad na te gaan of verzoeker geen specifieke elementen aanbrengt waaruit in zijn hoofdte een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken.

Het Hof van Justitie heeft niet gedefinieerd welke elementen een “*bijzondere kwetsbaarheid*” vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij “*vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie*”.

In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, derde lid van de richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de “Algemene bepalingen” in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld “Kenmerken van de internationale bescherming”, luidt als volgt: “3. *Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen die lijden aan een geestesziekte en personen die folteringen hebben ondergaan, zijn verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld blootgesteld zijn.*”

De Raad benadrukt dat bovengenoemde opsomming wordt voorafgegaan door het woord “zoals” en dus slechts als voorbeeld en niet als exhaustief kan worden beschouwd. Bovendien acht de Raad het overeenkomstig het vierde lid van het bovengenoemde artikel 20, dat bepaalt dat “(l)id 3 (...) *uitsluitend van toepassing (is) op personen die volgens een individuele beoordeling van hun situatie bijzondere behoeften hebben*”, passend om rekening te houden met alle elementen die verzoekers met betrekking tot hun persoonlijke situatie hebben aangebracht.

Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van een verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet. Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van een verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofd een “*bijzondere kwetsbaarheid*” aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

20. Op het moment van het nemen van de bestreden beslissing werd, in het licht van de voorliggende elementen, terdege vastgesteld dat er geen specifieke elementen voorliggen waaruit kan blijken dat verzoeker een bijzondere kwetsbaarheid heeft.

In de beschikking werd daaromtrent gesteld:

“Verzoeker houdt voor dat hij kampt met psychologische problemen zoals stress, luiheid, levensmoeheid, wanhoop en het feit dat hij knarsetandt in zijn slaap, maar legt geen documenten neer die zijn psychologische kwetsbaarheid staven (NPO, p. 3, 7-8). In de bestreden beslissing wordt hierover terdege het volgende uiteengezet: “U stelt dat u met uw mentale problemen wordt geconfronteerd sinds uw terugkeer uit Finland (CGVS, p. 7), maar dat u in Griekenland geen steun hebt gekregen omdat er niemand was om u te helpen (CGVS, p. 7). Met die blote bewering toont u echter geenszins aan dat u in Griekenland geen gepaste psychologische begeleiding zou kunnen krijgen indien nodig. In België hebt u evenmin enige stappen ondernomen om een dokter of psycholoog te bezoeken en die problemen te bespreken (CGVS, p. 8). Zowel u als uw advocaat verwijzen in dat verband naar het feit dat u momenteel geen opvangplaats hebt gekregen, waar u beroep zou kunnen doen op een dokter of psycholoog, en dat u daarvoor evenmin over de geschikte documenten beschikt (CGVS, p. 8 en 12). Hoewel het CGVS betreurt dat u geen opvangplek kreeg toegewezen, dient opgemerkt te worden dat dat feit niet inhoudt dat u geen recht heeft op medische zorgen, noch dat u daarvoor nergens terecht zou kunnen. U hebt immers nog steeds recht op medische en psychologische begeleiding, waarvoor Fedasil tussenkomt, zoals blijkt uit de informatie van de website van Vreemdelingenrecht.be (zie administratief dossier, blauwe map, Vreemdelingenrecht).

U verbleef echter eveneens vanaf 2021 tot uw aankomst in België in Duitsland (CGVS, p. 4-5), waar u ook in een opvangcentrum woonde (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33). U stelt echter dat u nooit een onderzoek hebt laten uitvoeren in verband met uw problemen (CGVS, p. 8) en legt evenmin enige Duitse medische documenten of psychologische attesten neer (zie administratief dossier, groene map). Aangezien in Duitsland verzoekers om internationale bescherming eveneens beroep kunnen doen op het sociale zekerheidssysteem, kan verwacht worden dat u daar de nodige hulp of begeleiding zocht (zie administratief dossier, blauwe map, Handbook Germany; zie administratief dossier, blauwe map, GermanyVisa). Verzoekers om internationale bescherming die minder dan vijftien maanden in Duitsland zijn, hebben toegang tot beperkte medische verzorging, zoals bepaald in de Asylum Seekers Benefits Act (AsylbLG) (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33). Verzoekers om internationale bescherming die langer dan vijftien maanden in Duitsland zijn, zoals u (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33), hebben toegang tot alle medische diensten via de ‘HealthCard for Refugees’ (zie administratief dossier, blauwe map, GermanyVisa; zie administratief dossier, blauwe map, Handbook Germany). In Berlijn, waar u woonde (zie administratief dossier, Verklaring DVZ, vraag 33), worden er ook extra zorgverzekeringsdiensten aangeboden aan vluchtelingen, los van de medische diensten zoals bepaald in de Asylum Seekers Benefits Act (AsylbLG) (zie administratief dossier, blauwe map, GermanyVisa). Hoewel er wordt gesteld dat psychiatrische

behandeling moeilijk te verkrijgen is (zie administratief dossier, blauwe map, Handbook Germany), legt u geen documenten neer waaruit blijkt dat u enige moeite hebt ondernomen om die steun te krijgen.”
Door in zijn verzoekschrift louter te volharden in zijn psychologische problemen, slaagt verzoeker er niet in hier anders over te doen denken. Evenmin liggen er medische attesten voor.

De Raad besluit samen met de commissaris-generaal dat het feit dat verzoeker geen documenten in dat verband neerlegt, maakt dat de problemen waarvan verzoeker gewag maakt allesbehalve kunnen worden beschouwd als een psychologische kwetsbaarheid die een gespecialiseerde, regelmatige en complexe opvolging, behandeling en toezicht vereist. Evenmin kan uit de door verzoeker verklaarde psychologische problemen worden opgemaakt dat die belangrijke negatieve gevolgen hebben op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie.”

Alsook:

“Zoals de commissaris-generaal pertinent vaststelt, slaagt verzoeker hier niet in:

“Het Commissariaat-generaal wijst er namelijk op dat uit het geheel van de elementen in uw administratief dossier blijkt dat er in uw geval geen sprake is van een medische of psychologische kwetsbaarheid die dermate belangrijke negatieve gevolgen zou hebben op uw zelfredzaamheid en autonomie, dat u buiten uw wil en persoonlijke keuzes om terecht zou komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie (zie boven). Evenmin haalt u enige persoonlijke en specifieke redenen aan waarom u in Griekenland niet in uw basisbehoeften zou kunnen voorzien (CGVS, p. 9-10 en 11; zie boven). Daarnaast stelt u dat u gedurende uw verblijf in Griekenland ook financieel ondersteund werd door uw vader, die in Iran nog steeds werkt als lasser in een fabriek (CGVS, p. 6 en 11-12). Er kan bijgevolg verwacht worden dat u eveneens op die steun kan rekenen in afwachting van de vernieuwing of verlenging van uw ADET.”

Er liggen in casu geen specifieke elementen voor waaruit kan blijken dat verzoeker, een gezonde volwassen man, een bijzondere kwetsbaarheid heeft en die ertoe kan leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland, om deze reden, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest. Verzoekers geval wordt niet gekenmerkt door bijzondere medische of andere buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland, wegens een bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, noch brengt hij hiertoe concrete elementen bij. Waar verzoeker voorhoudt dat hij kampt met psychologische problemen, herinnert de Raad eraan dat hij nalaat deze te staven aan de hand van medische attesten waardoor dit niet meer dan een blote bewering blijft. Een nood aan een medische en psychologische zorg maakt verzoeker derhalve evenmin aannemelijk zodat zijn betoog betreffende de moeilijkheden voor toegang hiertoe gelet op zijn vervallen Griekse verblijfsdocumenten, niet dienstig kan worden aangevoerd.”

21. Verzoeker wijst ter terechtzitting en in zijn aanvullende nota van 7 februari 2025 op zijn psychologische kwetsbaarheid.

Waar verzoeker aldus voorheen zijn psychologische problemen niet objectief kon staven, legt hij heden ter staving hiervan een rapport neer, opgesteld op 5 februari 2025 door een klinisch psycholoog, alsook een attest waaruit blijkt dat hij drie consultaties heeft gehad bij deze psycholoog. Hierin wordt geattesteerd dat verzoeker blijk gaf van een groot psychisch leed, gekenmerkt door intense stress die hem overweldigt, slaapstoornissen en toenemende emotionele kwetsbaarheid.

Verzoeker werd getest op depressie op basis van de ‘Beck Depression Inventory-II’ waarbij hij een aanzienlijke score van 46 behaalde, hetgeen wijst op een ernstige depressie en hetgeen zich uit in onder meer frequente huilbuien, grote onrust, slaap- en concentratiestoornissen. Een verdere psychologische begeleiding wordt aanbevolen om een verdere verslechtering van de symptomen te vermijden. Ter terechtzitting verklaart verzoeker dat hij er niet goed aan toe is, hetgeen ook visueel waarneembaar is.

Aldus geeft verzoeker heden blijk van een ernstige psychische problematiek waarvoor psychologische begeleiding wordt aanbevolen en die hij met een gedegen en ernstig psychologisch attest staft, waardoor nader dient te worden onderzocht of er in casu sprake is van een ‘bijzondere kwetsbaarheid’ die het verzoeker dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat hij bij terugkeer naar Griekenland zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest.

Dit alles werpt dan ook een nieuw licht op de gronden van de beschikking en de motieven van de bestreden beslissing.

De Raad herinnert eraan dat verzoekers psychische problematiek moet worden beoordeeld in het licht van de beschikbare objectieve landeninformatie met betrekking tot de zeer precaire situatie van statushouders in Griekenland. De problematische situatie voor statushouders in Griekenland heeft tot gevolg dat des te minder

van verzoeker kan worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofd een 'bijzondere kwetsbaarheid' aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

In dit verband wordt er aan herinnerd dat volgens paragraaf 90 van het voormelde arrest *Ibrahim e.a.* sprake is van een reëel risico op een behandeling strijdig met artikel 4 van het Handvest, indien de verzoeker, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en die "negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid". In paragraaf 93 wijst het Hof nog verder op de "bijzondere kwetsbaarheid".

De gezondheidstoestand van verzoeker kan bijgevolg bepalend zijn in het onderzoek of hij ongeacht zijn wil en zijn persoonlijke keuzes, na terugkeer naar Griekenland, in staat zal zijn om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften alsook een beroep zal kunnen doen op aanbevolen of noodzakelijk geachte medische, psychologische of therapeutische behandeling of ondersteuning om te vermijden dat hij een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en negatieve gevolgen voor zijn mentale gezondheid zou hebben of die hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Het arrest *Addis* stipuleert in deze verder:

"52 (...)

Voorts kan niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (zie in die zin arrest van 19 maart 2019, *Jawo*, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 95).

53 Hieruit volgt dat een dergelijk risico moet worden beoordeeld nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld om alle, met name persoonlijke, elementen te presenteren die kunnen bevestigen dat dat risico bestaat.

54 Het persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van het verzoek als bedoeld in artikel 14, lid 1, en artikel 34, lid 1, van de procedurerichtlijn is aldus van fundamenteel belang om te verzekeren dat artikel 33, lid 2, onder a), van deze richtlijn feitelijk volledig in overeenstemming met artikel 4 van het Handvest wordt toegepast. Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4." (eigen onderlijnen).

Hieruit blijkt het belang van een persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van een beschermings-verzoek om zo een verzoeker in staat te stellen alle elementen, zeker deze van persoonlijke aard, aan te brengen die het bestaan van een risico op een met artikel 4 van het Handvest strijdige behandeling in geval van terugkeer naar de lidstaat waar hij reeds internationale bescherming geniet, kunnen bevestigen.

Rekening houdend met het door verzoeker aangebrachte nieuwe psychologisch rapport, acht de Raad een verder en gedegen onderzoek nodig om de mate van verzoekers kwetsbaarheid te beoordelen.

22. Er kan in dit verband tevens geen abstractie worden gemaakt van het feit dat verzoeker in Griekenland op 15 juni 2018 de vluchtelingenstatus werd toegekend, dat zijn Griekse verblijfsvergunning (ADET) inmiddels is vervallen en dat dit implicaties heeft zoals de automatische de-activatie van zijn AFM en AMKA en de administratieve obstakels waarmee hij bij terugkeer naar Griekenland zal worden geconfronteerd bij het hernieuwen van zijn ADET en het aanvragen alsook activeren van zijn AFM en AMKA.

In de bestreden beslissing wordt via consulteerbare weblink naar een UNHCR document verwezen waaruit zou moeten blijken dat statushouders zonder AMKA geen toegang tot kosteloze gezondheidszorgen zal worden ontzegd zolang zij zich wenden tot een openbaar ziekenhuis of medisch centrum. Er kan uit dit document evenwel niet afdoende blijken dat statushouders zonder geldige AMKA eveneens kosteloze/gratis toegang hebben tot (niet-spoedeisende) psychologische begeleiding in een openbaar ziekenhuis of medisch centrum.

In het “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*” van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022, waarnaar eveneens wordt verwezen in de bestreden beslissing wordt overigens omtrent dit UNHCR document volgende lezing gemaakt: “*UNHCR raadt statushouders zonder AMKA of PAAYPa aan om in geval van behoefte aan medische zorg hun verhuurder of de instelling waar zij verblijven te vragen om contact te leggen met het ziekenhuis. Volgens ngo’s moeten zij echter zelf de kosten van de verstrekte gezondheidszorg dragen, tenzij het gaat om kwetsbare personen zoals bijvoorbeeld minderjarigen, mensen met een beperking, of zwangere vrouwen.*” (p. 38).

Verder moet tevens worden nagegaan of verzoeker actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die hem in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijke lange periode voor de verlenging van zijn Griekse verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting, moet hierbij tevens worden onderzocht en in overweging worden genomen. Immers stelt verzoeker nu ter terechtzitting dat hij geen contact en geen nieuws meer heeft van zijn familieleden in Iran die hem eerder financieel hebben ondersteund. Tevens gaf verzoeker tijdens zijn persoonlijk onderhoud reeds aan dat hij niet meer over een netwerk beschikt in Griekenland (NPO, p. 11). In de huidige stand van zaken kan aldus niet afdoende worden vastgesteld dat verzoeker over dergelijke middelen, netwerk of andere ondersteuning beschikt.

23. Gelet op het geheel van deze elementen, - met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is verslechterd, problematisch en erg precair kan zijn met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden, (ii) het gegeven dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning is vervallen, (iii) de administratieve obstakels waarmee verzoeker kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het vernieuwen van Griekse verblijfsdocumenten en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale bijstand zonder een geldig verblijfsdocument, (iv) het gegeven dat niet kan worden uitgesloten dat verzoeker onder de zgn. “oude procedure” internationale bescherming verkreeg, hetgeen de hernieuwing van zijn Griekse verblijfskaart verder kan compliceren, (v) voormelde elementen in het psychologisch attest, waaruit een ernstige psychische problematiek blijkt waarvoor psychologische begeleiding wordt aanbevolen, en (vi) het feit dat in de huidige stand van zaken niet afdoende kan worden vastgesteld dat verzoeker over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt om de periode te overbruggen tussen het aanvragen en het effectief ontvangen van een nieuwe verblijfsvergunning –, zijn er heden in hoofde van verzoeker voldoende concrete en ernstige elementen aanwezig die een specifieke, verhoogde kwetsbaarheid bevestigen en dringt zich aldus een verder en gedegen onderzoek op naar de door verzoeker aangevoerde elementen in het licht van een mogelijke bijzondere kwetsbaarheid die hem desgevallend zou (kunnen) verhinderen in zijn vermogen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor hij wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Op basis van het voorgaande kan immers niet worden uitgesloten dat verzoeker in een bijzonder kwetsbare situatie zal terechtkomen bij een terugkeer naar Griekenland. Bijgevolg moet worden nagegaan of verzoeker, gelet op voormelde elementen eigen aan zijn individuele situatie waaronder zijn ernstige psychische problematiek, in staat zal zijn om zich bij terugkeer naar en in Griekenland staande te houden, zelfstandig zijn rechten als statushouder uit te oefenen, stappen te ondernemen en te voorzien in zijn meest elementaire behoeften alsook een beroep zal kunnen doen op de aanbevolen psychologische behandeling om zo te vermijden dat hij een reëel risico loopt te worden onderworpen aan onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest, met name om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn reeds precaire mentale gezondheid of die hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Rekening houdend met voormelde individuele elementen in samenhang met de landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland, kan in deze stand van zaken aldus niet worden uitgesloten dat in casu sprake is van buitengewone omstandigheden waarbij verzoeker, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om en omwille van zijn mogelijke bijzondere kwetsbaarheid, gelet op zijn ernstige psychische problematiek, bij terugkeer naar Griekenland kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en die negatieve gevolgen zou hebben voor zijn precaire mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

De specifieke situatie van verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

24. De Raad moet in deze vaststellen dat de verwerende partij niet ter terechtzitting aanwezig was en aldus geen standpunt innam met betrekking tot verzoekers aanvullende nota of andere elementen.

De Raad wijzigt, gelet op hetgeen voorafgaat, zijn standpunt zoals geformuleerd in de beschikking van 22 oktober 2024.

25. Gelet op bovenstaande vaststellingen, oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° lid van de Vreemdelingenwet zijn vervuld. Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet. Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 28 juni 2024 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op negentien mei tweeduizend vijftientig door:

M. MAES TORRES LOREDO, kamervoorzitter

T. LEYSEN, griffier

De griffier, De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES TORRES LOREDO